

dizajn:cre:um ⁴ 2024

Oslava kreativity, udržateľnosti a inovácií

V spolupráci

Inolab

Výskumno-vývojové
oddelenie SCD

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU

Národná cena za dizajn 2024 – komunikačný dizajn

Národná cena za dizajn oslávila 30. výročie od svojho vzniku a je to jej 21. ročník. Ide o najprestížnejšiu celoštátnu súťaž v oblasti dizajnu na Slovensku. Jej hlavným cieľom a výrobcov k spolupráci s profesionálnymi dizajnérmi, podnecuje teoretický výskum, odbornú publicistiku a dokumentuje vývoj dizajnu na Slovensku. NCD striedavo hodnotí projekty komunikačného a priemyselného dizajnu.

Kategórie NCD 2024

Kampaň, identita, knihy a publikácie, digitál, priestor, písmo, obal a objekt, plagát a vizuál, dizajn v pohybe, nové horizonty a študentský dizajn.

Hodnotenie

Hodnotenie prihlásených diel sa uskutočnilo počas leta pod dohľadom sedemčlenej medzinárodnej poroty. Rekordných 555 prihlásených prác bolo hodnotených v dvojkolovom hlasovaní. Do druhého kola postúpilo 155 prác, z ktorých 139 je súčasťou výstavy NCD 2024.

Ocenenia

Počas galavečera v priestoroch divadla Nová scéna bolo predstavených 37 nominácií, pričom sa udelilo 10 cien v hlavných kategóriách, 3 špeciálne ceny a 3 ceny pre osobnosti dizajnu. V kategórii Dizajn v pohybe nebolo tento rok udelené ocenenie.

Výstava

Výstavu projektov z druhého kola súťaže môžete navštíviť v podkroví *Hurbanových kasární* na Kollárovom námestí 10 v Bratislave do 15. decembra 2024. Začiatkom roka 2025 bude výstava reinštalovaná v kultúrnom centre *Kasárne/Kulturpark* v Košiciach.

Vizuál súťaže

Autorkami vizuálu NCD 2024 sú Barbara Kowalczuková a Terézia Denková. Hlavný prvok, s ktorým pracujú v tohtoročnom dizajne, je štočok - prvok, ktorý je jedným zo základných nástrojov tradičných tlačových techník vo vizuálnej komunikácii. Tradičnú techniku sádzania kreatívne prenášajú do digitálneho priestoru.

Architektúra výstavy

Autorom architektonického návrhu a dizajnu výstavy je Jakub Tóth. Pracuje s konceptom upcyklácie pôvodnej expozície *100 rokov dizajnu* na nový výstavný mobiliár. Nové atypické výstavné prvky, vrátane stien, sú vďaka kolieskam mobilné.

Katalóg

SCD vydalo 376 stranový katalóg *Národná cena za dizajn 2024 – Komunikačný dizajn*. Vytlačila ho tlačiareň DIW print na papier Olin Bright white rough a Silver Seta a je dostupný v Knižnici dizajnu na Jakubovom námestí 12 v Bratislave.

Sprievodný program

Sledujte Národnú cenu za dizajn na webovej stránke www.scd.sk/ncd a na sociálnych sieťach, aby ste mali informácie o ďalšom programe a sprievodných podujatiach.

Organizačný tím a realizácia

Zuzana Böhmerová - koordinátorka, Maroš Schmidt - riaditeľ SCD, Gabriela Rybáriková - produkcia výstavy a sprievodné programy, Ján Jánoš - koordinátor produkcie výstavy, Barbora Lendáková - PR / kontakt pre médiá, Slovenské múzeum dizajnu - odborná spolupráca, Juraj Blaško - kurátor, Terézia Denková, Barbara Kowalczuková - vizuál a grafický dizajn, Jakub Tóth - architektonický návrh a realizácia výstavy, Living Documentary OZ, Vladimíra Hradecká - dokrútky, Martin Hasák - réžia galavečera, Barbara Jagušák - moderátorka galavečera.

Medzinárodná porota

Juraj Blaško (SK)

Predseda poroty a kurátor výstavy.

Docent na Katedre vizuálnej komunikácie na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Zameriava sa na vývoj komunikačných dizajnových systémov a skúma dynamickú oblasť prechodového dizajnu.

foto: Jana Hojstříčová, 2023

Zuzana Husárová (SK)

Členka odbornej poroty.

Autorka a teoretička elektronickej literatúry a digitálnych umení, tvorí aj experimentálnu a zvukovú poéziu a poetické performancie. Akademicky pôsobí na VŠVU, FF MU v Brne a je zodpovednou redaktorkou časopisu *Glosolália*. S Lubomírom Panákom vytvorili neurónovú sieť *Liza Gennart*, ktorá generuje slovenskú poéziu. Získala cenu za poéziu *Zlatá vlna* 2021.

Róbert Slovák (SK)

Člen odbornej poroty.

Reklamný tvorca, producent a občiansky aktivista. Aktuálne je kreatívnym riaditeľom agentúry *Slovák & Friends*, ktorá akcentuje spoločensky zodpovedné projekty. Bol prezidentom *Art Director's Club Slovakia* a *KRAS*. Je členom Arbitrážnej komisie *Rady pre reklamu* a spoluzakladateľ zduženia *Ludia z marketingu*. Získal už takmer stovku slovenských a zahraničných ocenení za reklamu a komunikáciu.

Vasyl Kosiv (UA)

Člen odbornej poroty.

Vyučuje vizuálnu komunikáciu a je rektorom Lvovskej národnej akadémie umení. Doktorát získal na Charkovskej akadémii dizajnu a umenia. Pôsobil na Kansaskej štátnej univerzite, Cooper-Hewitt National Design Museum, Columbia University, Harvard University a ďalších. Jeho monografia *Ukrajinská identita v grafickom dizajne 1945 - 1989* získala *grand-prix* na Lvovskom knižnom fóre a ocenenie *Knihy roka* 2019.

Filip Blažek (CZ)

Člen odbornej poroty.

Grafický dizajnér, pracuje vo vlastnom štúdiu *Designiq*. Venuje sa najmä písmu a typografii. Je autorom príručky *Typokniha* a spoluautorom dokumentárneho cyklu *Identita - príbeh českého grafického dizajnu*. Bol zakladateľom časopisu *Typo* a projektu *365typo*. Je členom medzinárodnej organizácie *ATypI* a zakladajúcim členom *Únie grafického dizajnu*.

Justyna Kucharczyk (PL)

Členka odbornej poroty.

Návrhárka a výskumníčka, pracuje na Akadémii výtvarných umení a dizajnu v Katovicach ako prorektorka pre výskum a spoluprácu. Zároveň vedie Ateliér sociálneho dizajnu. Spolu s Agnieszka Nawrockou vedie dizajnérsku skupinu *TUKEJ*, ktorá sa špecializuje na *wayfinding* a na vizuálny informačný dizajn. Získala mnoho ocenení na medzinárodnej aj domácej scéne.

Eduardo Barrera Arambarri (MX)

Člen odbornej poroty.

Renomovaný grafický dizajnér a plagátista, pracuje a vyučuje v Európe a Mexiku. Za grafickú a plagátovú tvorbu získal množstvo významných medzinárodných ocenení vrátane *Grand Prix* na Medzinárodnom bienále grafického dizajnu v Brne. Podieľal sa aj na dizajne a produkcii výstavy Erica Beltrána *Manifold* na 15. *Documente* v Kasseli.

NOMINÁCIE

Kampaň

1. **DAAD — Dni architektúry a dizajnu 2023**
— Matúš Buranovský, Daniel Šmíra
2. **ISTROPOLITANA PROJECT ,23**
— Matúš Hnát (spoluautor - Barbora Podola)
3. **Chcem tu zostať** - Peter Simonik
4. **NCD 2023** — Tereza Maco, Aurélie Garová, Jozef Sklenka (spoluautor- Peter Liška, Jakub Teringa)
5. **Nastenka: Hlas proti ruskej propagande**
— agentúra THIS IS LOCCO

Identita

1. **Korporátna identita developerského projektu PALMA** — agentúra Wiktor Leo Burnett, Ján Zachar
2. **Animation Festival Network** — Marek Menke
3. **Velice** — Mikina Dimunova

— Knihy a publikácie

1. **MYKO** — Palo Bálik, Daniela Olejníková
2. **Tabloid 2022** — Palo Bálik
3. **Mozaika Bratislavy: Skryté dlažby a obklady**
— Barbara Kowalczyková, Michal Tornyai (spoluautor — občianske združenie Čierne diery)
4. **Backstage Talks Issue #7** — Martin Jenča, Chloe Scheffe, (spoluautor - Michaela Novosadová)
5. **Meanwhile City** — Terézia Denková, Dominik Fodora, (spoluautor - Matej Mihályi, Martin Jenča)

Digitál

1. **Atlas SNG** — Filip Ruisl, Lukáš Štepanovský, (spoluautori - Katarína Vass, Igor Rjabinin, František Michal Sebestyén, Rastislav Chynoranský, Marián Horkovič, Romana Halgošová, Branislav Matis, LAB SNG)
2. **Webová stránka pre NEXT** — Robert Finkei, (spoluautor - Jon Dujaka)

Priestor

1. **Projekt & proces infosystému SNG**
— Branislav Matis, Pavlína Morháčová, Beáta Paňáková, (spoluautor - Ondrej Jób)
2. **Navigácia a identita Mestského úradu v Leopoldove**
— Marcel Benčík, (spoluautor — architektonické štúdio zerozero)
3. **BIATEC - KELTSKÁ MINCOVŇA** — Peter Liška

Písmo

1. **Pannonia** — Ondrej Jób
2. **Romboid** — Display - Samuel Čarnoký
3. **SNG Sans** — Ondrej Jób
4. **QOD písmo pre tabuľky s evidenčným číslom vozidla**
— Simona Császárová, Michal Tornyai

Obal a objekt

1. **Longital Dočista** — Juraj Behún
2. **JURAN z Modry. Produktová rada vín a vínnych etikiet.** — Marcel Benčík
3. **Etikety pre vinárstvo Bažalík** — Tereza Maco, (spoluautor - Jakub Teringa)

Plagát a vizuál

1. **séria plagátov pre festival Kiosk 2022**
— Barbara Kowalczyková, Ester Mládenková
2. **BRaK 9: Nebát sa nerásť** — Matúš Hnát
3. **SINGULARCH 2022** — Matúš Hnát
4. **SINGULARCH 2023** — Matúš Hnát

Nové horizonty

1. **Živý dotazník** — Anna Ulahelová, (spoluautor - Branislav Matis)
2. **CRITICAL DE?IGN 2022 - DESIGNERS TROUBLE MAKERS** — Katarína Balážiková, Lenka Hámošová
3. **Nemiesta** — Tereza Maco, (spoluautor - Lucia Mlynčeková, Miroslav Tóth)
4. **Typogaráž 2022, 2023** — Terézia Denková, (spoluautor - Maris Nisu)

Študentský dizajn

1. **EuroTypes** — Adrián Dvorský, Monika Juríková, Ester Mládenková
2. **FUTURE (noviny)** — Veronika Kurcinová, Adam Zakucia
3. **Publikácia — Initial Initiative Initialization of Initials** — Simona Császárová
4. **RETROSPECTA 45** — Filip Birkner, Jisung Park

HLAVNÉ CENY V KATEGÓRIÁCH

Kampaň

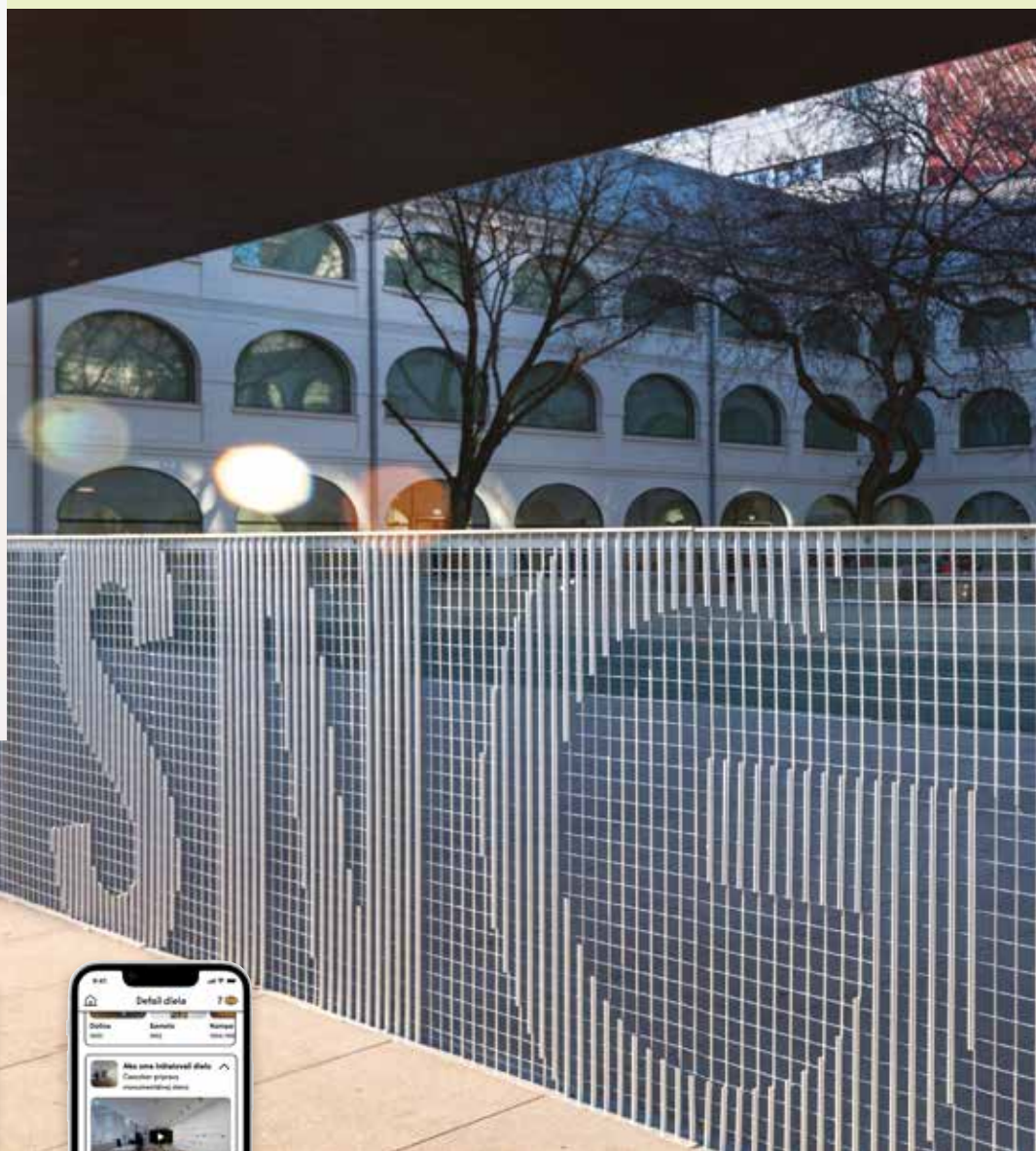
DAAD — Dni architektúry a dizajnu 2023
— Matúš Buranovský, Daniel Šmíra

Vizuál kampane bol navrhnutý tak, aby bol v harmónii s estetiku brutalistickej architektúry novozrekonštruovanej budovy Slovenskej národnej galérie. Hlavným vizuálnym prvkom je špecifická nosná konštrukcia, prekreslená v reálnych proporciách a červeno-bielej farebnosti.

Identita

Korporátna identita developerského projektu PALMA — agentúra Wiktor Leo Burnett, Ján Zachar

Pre korporátnu identitu *Palmy* bol vytvorený unikátny grafický jazyk, pozostávajúci z jednoduchých štylizovaných elementov odkazujúcich na pôvodnú architektúru *Palmy* a na princípy, ktoré bude projekt presadzovať — miesto pre ľudí, udržateľnosť, lepšia doprava a dostupnosť. Identita *Palmy* je inšpirovaná aj čistotou tvarov a typografiou tabulí v Kodani.

Knihy a publikácie

MYKO – Palo Bálik, Daniela Olejníková (ilustrácie), vydalo nakladateľstvo Baobab

Fiktívne časopisy, ktoré zostavujú samotné huby, aby podávali správy o svojom svete, dopĺňajú vtipné a neónovo farebné ilustrácie Daniely Olejníkovej. Knižka je koncipovaná ako desať zviazaných dielov 8-stranových časopisov MYKO a text je riešený ako klasická novinová sadzba v troch stĺpcoch. Kniha dostala ocenenie *Najlepšia detská kniha sveta* na Bologna Ragazzi Award 2024 v kategórii Non Fiction.

Digitál

Atlas SNG – Filip Ruisl, Lukáš Štepanovský (spoluautori Katarína Vass, Igor Rjabinin, František Michal Sebestyén, Rastislav Chynoranský, Marián Horkovič, Romana Halgošová, Branislav Matis, LAB SNG)

Digitálny sprievodca prináša príbehy diel, autorov, prehľad tém a zaujímavých priestorov v SNG. Ponúka originálny pohľad na viac než 250 vystavených objektov. Diela je možné objavovať aj pomocou náhodných kódov alebo prostredníctvom *Pátračky*, pri ktorej diela spája napr. téma.

Priestor

Projekt & proces infosystému SNG – Branislav Matis, Pavlína Morháčová, Beáta Paňáková (spoluautor - Ondrej Jób)

Rôznorodé budovy SNG sú po rekonštrukcii vizuálne zjednotené, čo sa odráža aj v návrhu informačného systému. Projekt bol navrhnutý s ohľadom na flexibilitu, ktorá umožňuje jednoduché prispôbenie zmenám a jednoduchú úpravu obsahu. Informačný systém sa priebežne vyvíja na základe reálnych potrieb.

HLAVNÉ CENY V KATEGÓRIÁCH

Písmo

QOD písmo pre evidenčné tabuľky vozidiel
– Simona Császárová, Michal Tornyai

Písmo QOD má vizuálne jednotnú hrúbku ťahov a jednotlivé znaky zaberajú rovnakú plochu. Písmená majú hranatejšiu konštrukciu, číslice obľejšiu. Má tri rezy, prispôsobené svojou kresbou a proporciami veľkosti evidných tabuliek. Písmo vzniklo na pôde Katedry vizuálnej komunikácie VŠVU v Bratislave.

Obal a objekt

Produktový rad vín a vínnych etikiet, JURAN z Modry – Marcel Benčík

Etikety reagujú na obsah vo fľaši a na jednotlivé odrody. Výsledkom je neustále sa dopĺňajúca séria s farebným akcentom ku každej chuti. V roku 2023 vznikol aj špeciálny produkt JUNGLE (pinot blanc), ktorý sa od štandardnej rady odlišuje výraznou zmenou v prístupe a prácou s písmom.

Plagát a vizuál

BRaK 9: Nebáť sa nerásť
– Matúš Hnát

Plagáty a citylightová kampaň komunikujúce tému ročníka a headlinerov pre Bratislavský knižný festival. Východiskový vizuál kampane zobrazuje krhlu so zauzlenou hubicou.

ŠPECIÁLNE CENY

Cena verejnosti

FUTURE (noviny) – Veronika Kurcinová a Adam Zakucia

Projekt získal 408 z celkového počtu 2 064 hlasov. Noviny sú zostavené očami študentov bez cenzúry. Zamerané sú na 25. výročie Fakulty umení TU KE, každodenný život na fakulte, rozhovory so študentmi, absolventmi a učiteľmi. Sú vytlačené na prírodnom trstinovom papieri pripomínajúcom skicovací papier.

Špeciálna cena print partnera DIW print

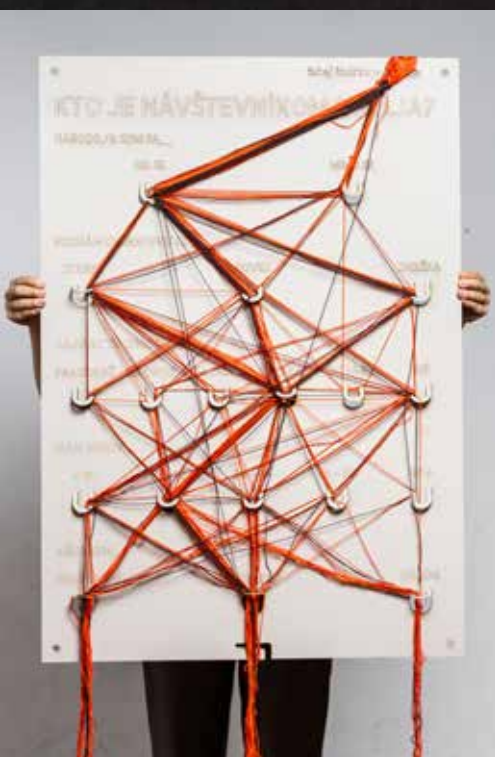
Kampaň (Ne)Chcem tu zostať – Peter Hajdín, Peter Šimonik, Andrej Maruška a agentúra Komplot

Mobilizačná kampaň pred parlamentnými voľbami 2023 zameraná na mladých ľudí s cieľom motivovať ich k účasti vo voľbách otáča známe negatívne heslo na pozitívny headline *Chcem tu zostať*. Prebiehala v spolupráci so známymi osobnosťami a influencerami v širokej škále médií.

Špeciálna cena SCD ako partnera iniciatívy Nový európsky Bauhaus na Slovensku

Katarína Plačková, diplomová práca pod vedením pedagóga Marcela Benčíka, VŠVU, Katedra vizuálnej komunikácie – **Reconnected**

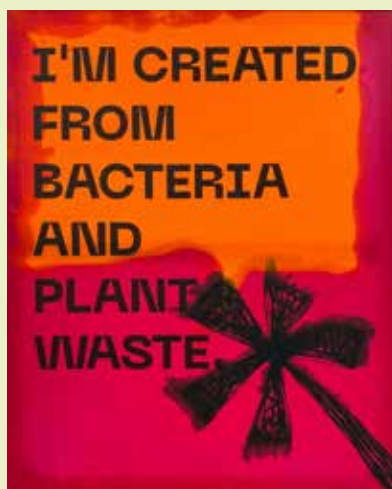
Projekt *Reconnected* v sebe spája hodnoty udržateľnosti, krásy a spolupráce – využíva biologicky rozložiteľné materiály z obnoviteľných zdrojov (baktérií, odpadu a rastlín) a prírodné pigmenty, čím spája ekológiu, vedu a dizajn s cieľom dosiahnuť pozitívny spoločenský dopad.

Nové horizonty

Živý dotazník – Anna Ulahelová
(spoluautor - Branislav Matis)

Interaktívny dotazník v priestore - jeho vyplnením sa respondenti stávajú zároveň tvorcami vizualizácie výskumu. Artefakt, ktorý už počas zberu dát vytvára priestor na dialóg, či spätnú väzbu. Vďaka jednoduchému princípu fyzickej hry vtáhuje do tvorby respondentov z rôznych generácií a sociologických skupín.

Študentský dizajn

RETROSPECTA 45 – Filip Birkner v spolupráci s Jisung Park, pod vedením pedagogičky Sheila Levrant de Bretteville

Ročné periodikum zaznamenáva udalosti a okolnosti, ktoré ovplyvnili akademické, sociálne a politické prostredie katedry architektúry na *Univerzite Yale*. Filip Birkner a písma Jisung Park sa rozhodli publikáciu rozdeliť na štyri zväzky, ktoré dávajú čitateľom možnosť porovnávať jednotlivé aspekty života na univerzite.

Nový zjav

Simona Császárová

Čerstvá absolventka Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave sa vo svojej diplomovej práci venovala problematike iniciál v typografii a grafickom dizajne a vytvorila publikáciu s názvom *Initial Initiative Initialization of Initials*. Už počas štúdia vytvorila aj ilustrácie pre detskú reláciu *Čo budeme robiť*, vizuál podujatia *SKUSY*, spolupracovala s Východoslovenskou galériou v Košiciach a podieľala sa na organizácii dizajnerskej konferencie *By design conference*. Jej najvýznamnejšou prácou, ktorú vytvorila v spolupráci s pedagógmi, je *redizajn označení slovenských EČV*, pre ktoré navrhla nový dizajn písma *QOD*. V súčasnosti pôsobí ako grafická dizajnérka v Slovenskej národnej galérii a na voľnej nohe.

Ocenenia NCD 2024, spoluautor Mário Coufal.

Etablovaný dizajnér

Marcel Benčík

Marcel Benčík je grafický dizajnér, pedagóg a odborník na komunikačný dizajn. Vyštudoval grafický dizajn na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, kde následne absolvoval doktorandské štúdium. Na VŠVU pôsobí ako docent a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu a vedie *Ateliér Priestor* Katedry vizuálnej komunikácie, ktorý sám založil. Vo svojej profesionálnej praxi sa sústreďuje na komunikačný dizajn v architektúre a verejných priestoroch, výstavný dizajn, knižný dizajn a vizuálnu identitu. Medzi jeho najvýznamnejšie projekty patria výstavné projekty a expozície pre Slovenskú národnú galériu a Považskú galériu umenia, vizuálna komunikácia a navigačné systémy pre kultúrne centrum *Kasárne/Kulturpark* v Košiciach či Mestský úrad v Leopoldove a ďalšie. Za svoje projekty získal prestížne ocenenia, ako *Národná cena za komunikačný dizajn 2016*, *CE.ZA.AR* a ďalšie ceny v oblasti dizajnu.

Obálka:
Výstava NCD 2024 v Hurbanových kasáriach.
foto: Adam Šakový

Texty a grafická úprava:
Robert Paršo, Inolab SCD

Obrazový materiál:
Slovenské centrum dizajnu, Adam Šakový

Príloha je súčasťou časopisu **PrintProgress**

Inolab
Výskumno-vývojové oddelenie SCD

Cena za mimoriadny prínos v oblasti dizajnu

odovzdávaná v spolupráci s MKSR

Ján Meisner

Grafický dizajnér a ilustrátor Ján Meisner (1939) vyštudoval v rokoch 1960 – 1967 propagačnú grafiku na Vysokej škole umeleckopriemyselnej v Prahe. Po ukončení štúdia sa usadil v Bratislave a pôsobil ako výtvarník v slobodnom povolaní. Vo svojej graficko-dizajnerskej tvorbe inklinuje k ilustrátorskému prejavu, ale využíva aj čisto typografické prostriedky. Tvoril najmä knižnú grafiku a ilustrácie pre vydavateľstvá *Tatran*, *Smena*, *Slovenský spisovateľ*, *Mladé letá* či *Obzor*. Navrhoval plagáty pre kultúrne podujatia *Slovkoncertu*, filmové plagáty a obaly gramoplatní pre *Opus*. Je autorom mnohých log, vizuálnych identít a informačných systémov. V roku 1990 pôsobil ako vedúci volebnej kampane politického hnutia *Verejnost proti násiliu*. V tomto období založil a viedol aj grafické štúdio *Tryo*. V roku 1996 sa presťahoval do Zlína, kde pedagogicky pôsobil na dnešnej Fakulte multimediálnych komunikácií Univerzity Tomáša Baťu (v tom období ešte *Inštitút reklamnej tvorby Fakulty technologickej VUT*) a bol jej spoluzakladateľom a prvým dekanom.

VYHLASOVATELIA SÚŤAŽE Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Slovenské centrum dizajnu.

PARTNERI SCD Generálny reklamný partner: **J&T BANKA**, Hlavný partner: **Antalis**,

Exkluzívny mediálny partner: **Designum**, Hlavný mediálny partner: **STARTITUP**, Mediálny partner: **Citylife.sk**.

PARTNERI NCD24 Hlavný partner: **Divadlo Nová Scéna**, Mediálny partner: **MEDIA/ST**, Print partner: **DIW print**,

Produktový partner: **Budiš**, Partner: **Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave**, Partner výstavy: **BADW**.

S podporou **Slovak Fashion Council**.

MEDIÁLNA PODPORA NCD24 **Aktuality.sk**, **Archinfo**, **Čerstvé ovocie**, **Denník N**,

DeTePe, **Dobré noviny**, **Interez**, **Protisedi.cz**, **Rádio FM**, **Refresher**.